

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Приймальної комісії
Бердянського державного
педагогічного університету
25 травня 2024 року

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування

Освітній ступінь:	Бакалавр
Основа вступу:	освітній ступінь бакалавр або магістр (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст)
Спеціальність:	053 Психологія
Термін навчання:	2 роки 10 місяців

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка.....	3
2. Зміст програми.....	4
3. Питання.....	11
4. Критерії оцінювання.....	13
5. Список рекомендованих джерел.....	14

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета вступного фахового випробування для вступу на здобуття освітнього ступеня бакалавр (друга вища освіта): з'ясувати підготовленість вступника до здобуття вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» зі спеціальності 053 Психологія для формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників у межах ліцензованого обсягу спеціальності.

Форма фахового вступного іспиту – усний іспит.

Усний іспит – це теоретичні завдання, виконання яких дає можливість виявити підготовленість вступника до здобуття вищої освіти.

Загальна кількість завдань – 3.

Формат проведення фахового вступного іспиту.

Фаховий вступний іспит проводиться дистанційно з використанням платформи (програмне забезпечення) для проведення відеоконференцій Zoom.

У встановлений розкладом час початку фахового вступного іспиту члени фахової атестаційної комісії розпочинають відеоконференцію, долучають до неї вступників, здійснюють автентифікацію вступників та інформують їх про правила проведення вступного іспиту та часові обмеження.

Автентифікації вступника передбачає:

– встановлення аудіо та візуального контакту зі вступником на платформі відеоконференцій;

– показ документа, що посвідчує особу (паспорт громадянина України у формі книжечки або картки, паспорт громадянина України для виїзду за кордон у тому числі Е-паспорт, Е-паспорт для виїзду за кордон, Е-документ).

На початку фахового вступного іспиту члени фахової атестаційної комісії рандомно задають 3 питання з переліку, поданому у програмі.

Вступник готує відповіді на питання і в режимі відеоконференції відповідає на них та на додаткові запитання членів фахової атестаційної комісії.

Члени фахової атестаційної комісії оцінюють відповіді вступників вищої освіти.

Результати фахового вступного іспиту оголошуються не пізніше наступного дня після його проведення шляхом розміщення відповідних відомостей на офіційному вебсайті Бердянського державного педагогічного університету bdpu.org.ua у вкладці ВСТУПНИКУ.

У разі повітряної тривоги під час складання фахового вступного іспиту, іспит призупиняється, учасники можуть пройти до укриття. Після відбою повітряної тривоги, учасники можуть продовжити складання фахового вступного іспиту.

2. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Тема 1. Вступ до психології. Визначення психології як науки та її завдання. Рефлекторна природа психіки. Психіка і свідомість. Основні галузі психологічних знань. Зв'язок психології з іншими науками. Основні напрями в сучасній психології. Основні вимоги до методів психології. Основні та додаткові методи психології. Розвиток психіки і свідомості. Історичний розвиток людської свідомості.

Тема 2. Діяльність. Поняття про діяльність. Зміст і структура діяльності. Засоби діяльності. Основні види діяльності людини.

Тема 3. Особистість. Поняття про особистість та її структуру. Теорії особистості. Особистість, індивід, індивідуальність. Біологічне та соціальне в структурі особистості. Спрямованість як центральне утворення особистості. Форми спрямованості: потяги і схильності, потреби і мотиви, інтереси, світогляд і переконання. Установка особистості. Ціннісні орієнтації особистості: термінальні та інструментальні. Поняття про самосвідомість, її психологічна сутність. Структура самосвідомості. Я-концепція особистості. Самооцінка. Рефлексія, ідентифікація. Психологічний захист та його механізми. Формування особистості. Різні підходи до періодизації психічного розвитку.

Тема 4. Спілкування. Поняття про спілкування його функції та умови. Структура спілкування. Спілкування як обмін інформацією. Вербальна та невербальна комунікація. Спілкування як міжособистісна взаємодія. Роль і рольові очікування. Спілкування як сприймання і розуміння людьми один одного. Ефекти у спілкуванні: ефект «ореола», ідентифікації, стереотипізації. Види спілкування: міжособистісне, міжгрупове, особистісно-групове; безпосереднє та опосередковане; короткочасне та довготривале; інтимне, ділове, соціально-рольове. Стили спілкування. Ефективність спілкування.

Тема 5. Пізнавальні психічні процеси. Поняття про увагу. Функції уваги. Природа уваги. Види уваги. Властивості уваги.

Поняття про відчуття. Фізіологічні механізми відчуттів. Класифікація та види відчуттів. Властивості і закономірності відчуттів.

Поняття про сприймання. Рефлекторна природа сприймань. Види сприймання. Властивості сприймання.

Поняття про пам'ять. Природа пам'яті. Теорії і закони пам'яті. Класифікація та види пам'яті. Характеристики процесів пам'яті. Індивідуальні особливості пам'яті.

Поняття про мислення. Розумові дії та операції. Форми мислення. Види мислення. Індивідуальні відмінності в мисленні людей.

Поняття про уяву. Фізіологічні основи уяви. Основні прийоми створення образів уяви. Класифікація та види уяви. Індивідуальні особливості уяви.

Тема 6. Емоційно-вольові процеси. Поняття про почуття та емоції. Фізіологічне підґрунтя емоцій і почуттів. Види емоцій та почуттів. Форми переживання емоцій і почуттів. Вищі почуття.

Поняття про волю. Функції волі. Природа волі. Довільні дії та їх особливості. Основні фази складної вольової дії. Індивідуальні особливості волі людини.

Тема 7. Індивідуально-психологічні особливості особистості. Поняття про темперамент. Фізіологічні основи темпераменту. Тип ВНД і темперамент. Психологічна характеристика типів темпераменту. Властивості темпераменту. Темперамент та індивідуальний стиль діяльності.

Поняття про характер. Природні і соціальні передумови формування характеру. Структура характеру. Провідні риси характеру. Поняття акцентуації характеру. Основні умови та механізми формування характеру.

Поняття про здібності. Природні і соціальні передумови здібностей. Задатки. Структура та види здібностей. Індивідуальні відмінності у здібностях людей.

ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ

Тема 1. Предмет завдання, методи історії психології

Предмет, завдання історії психології, її методи (історико-генетичний, історико-функціональний, бібліографічний, метод систематизації, метод категоріального аналізу).

Основні етапи розвитку психології: філософський та етап становлення та розвитку психології як самостійної галузі знань. Основні фактори розвитку психології: об'єктивні (логіка розвитку психологічних знань) та суб'єктивні (соціальна ситуація розвитку науки та особливості особистості конкретного вченого).

Тема 2. Розвиток психології в античний період

Загальна характеристика психології в період античності. Взаємозв'язок психології з філософією. Етапи розвитку психології античності: зародження та становлення психології, період класичної грецької науки, період еллінізму.

Перші психологічні теорії античності. Представники Мілетської школи: Фалес, Анаксімен, Анаксимандр. Пошук першооснови світу. Геракліт (закон Логос, “Психея”, диференціація рівній життєдіяльності та різних сторін душі).

Погляди мислителів Елейської школи. Алкмеон (принцип нервізму, принцип подібності, рівні життєдіяльності, гуморальна теорія). Емпідокл (вчення про чотири коріння, біопсихізм, принцип подібності та теорія витікання). Анаксагор (уява про корпускулярну будову світу, “гомеомерії”, принцип протилежності, “Нус” та функція упорядкування).

Атомістична філософсько-психологічна концепція Демокрита.

Філософсько-психологічна концепція Сократа. Етична концепція Сократа: принцип помірності. Призначення філософії. Метод сократичної бесіди.

Вчення Платона: “світ ідей”, безсмертя душі, рівні душі. Три рівня у структури процесу пізнання. Відкриття внутрішнього мовлення як діалогу. Інтеріоризація.

Вчення Аристотеля про душу. Трактат “Про душу” – перше філософсько-психологічне дослідження. Вчення про матерію та форму. Душа як форма

живої матерії. Єдність душі та тіла. Вчення про здібності душі (рослинні, чуттєві, розумні). Умови виникнення сприйняття. Основні види відчуттів. “Загальна чуттєвість”. Асоціації – механізм відчуттів. Види асоціацій. Індивідуальне та родове мислення. Новизна та значення поглядів Аристотеля. Педагогічні завдання.

Тема 3. Психологічні теорії Середньовіччя та епохи Відродження

Загальна характеристика психології в епоху Середньовіччя. Вплив релігії. Пошук предмета вивчення психології. Зародження схоластики. Виникнення теорії двох істин (деїзм). Інтерпретація поглядів Платона та Аристотеля. Томізм. Фома Аквінський: тлумачення Аристотеля. Ідея о двох істинах: розуму та Бога. Ієрархія душевного життя. Інтроекція.

Критика томізму. Д. Скотт: матерія як умова створення всього. Р. Бекон: провідне значення природних наук перед теологією. Номіналізм та реалізм. В. Оккам: знакова теорія чуттєвого та розумового образу.

Схід: розвиток природознавства, його культурно-історичні передумови. Внесок Авіцени, Альгазени, Аверроеса.

Розвиток психології в епоху Відродження. Повернення к ідеям античності. Період гуманізму. Критика схоластики. Нові аспекти психолого-філософських досліджень: вивчення пізнання та здібностей людини. Х. Уарте: індуктивний метод пізнання, вивчення індивідуальних особливостей людини, зародження диференціальної психології. Гокленіус: трактат “Психологія”.

Тема 4. Розвиток психології в Новий час

Загальна характеристика психології в Новий час. Досягнення природознавства. Появлення нових підходів в науці. Сенсуалізм та раціоналізм. Емпіризм.

Перші теорії Нового часу. Ф. Бекон. Дуалізм та раціоналізм Р. Декарта. Матеріалістична інтерпретація раціоналізму. Б. Спіноза. Ідеалістична традиція Г. Лейбница. Свідоме й несвідоме.

Сенсуалізм в психології. Матеріалістична концепція Т. Гоббса. Сенсуалізм Дж. Локка. Критика теорії природжених ідей. Психіка як “чиста дошка”. Досвід – основа усіх ідей та понять. Поняття “рефлексія”.

Тема 5. Психологія Просвітництва

Загальна характеристика психології XVIII ст. Нові напрями психології: етнопсихологія, соціальна та диференціальна психологія.

Французька психологія. Джерела французького матеріалізму. Рефлекторний принцип діяльності психіки Ж. Ламетрі. “Статуя” Е. Кондільяка. Соціальний детермінізм К. Гельвеція.

Німецька психологія. Х. Вольф: розподіл емпіричної й раціоналістичної психології. Теорія пізнання І. Канта. “Річ у собі” – неможливість пізнання зовнішніх об’єктів. Психологія як наука о свідомості.

Тема 6. Розвиток асоціативної психології

Сутність методологічної кризи кінця XVIII початку XIX ст. Пошук нового предмету психології, методів дослідження. Зародження та становлення асоціативної психології.

Взаємозв'язок психології й педагогіки: І. Гербарт. Пороги свідомості. І.Ф. Гербарт. Перцепція й апперцепція. Активність душі. Роль несвідомого. Теорія статичної й динамічної уявлень. Теорії навчання: чотири принципи навчання.

Асоціанізм Д. Гартлі. Психофізіологічний паралелізм душі й тіла. Відчуття як фізіологічна основа виникнення ідей. Зв'язок асоціацій з рефлекторним механізмом. Універсальність принципу асоціацій, вібраційна теорія асоціативних ідей.

Асоціанізм Дж. Прістлі, Д. Берклі та Д. Юма.

Класичні теорії асоціативної психології. Т. Брауна, Дж. Мілля, Д. Ст. Мілля. Закони асоціацій.

А. Бен. Зв'язок фізичного та психічного, свідомості та поведінки. Спонтанні дії. Навички. Модель спроб та помилок.

Позитивізм Г. Спенсера. Розширення предмета психології.

Тема 7. Становлення та розвиток експериментальної психології

Природно-наукові передумови становлення психології. Розвиток фізіології й рефлекторної психології: І. Прохазка, Ч. Белл, Ф. Мажанді, Я. Пуркіне. Досягнення анатомії й фізіології головного мозку. Френологія Ф. Галя. П. Брока: відкриття центра мови. Вчення І.П. Павлова.

Революція в біології Ч. Дарвіна. Ф. Гальтон: генетика індивідуальних відмінностей.

Виникнення перших експериментальних розділів психології. Психофізика Е. Вебера. Закон Вебера – Фехнера. Г. Гельмгольц: експериментальна психофізіологія органів відчуттів. Е. Пфлюгер: нове розуміння рефлексу. Психодіагностика. В. Вундт: перша експериментальна лабораторія. Ф. Гальтон: метод свобідних словесних асоціацій. Г. Еббінгауз: експериментальне вивчення пам'яті, навичок. Дж. Кеттел: вивчення об'єму уваги, навичок читання. Диференційна психологія. А. Біне: тести інтелекту. В. Штерн: "коефіцієнт інтелекту". Формування психодіагностичних методик у межах психологічних шкіл.

Тема 8. Становлення та розвиток нових психологічних шкіл

Криза психології. Поява нових методів дослідження психіки.

Структуралізм. Е. Тітченер: вивчення структури свідомості. Функціоналізм. К. Штумпф, У. Джемс, Д. Дьюї, Д. Енджелл, Р. Вудвортс.

Вюрцбурська школа. О. Кюльпе, Н. Ах, К. Бюлер, О. Зельц. Вивчення динаміки пізнавальних процесів. Розумові образи, їх значення. Установка.

Французька школа. Ж. Шарко, Т. Рибо, П. Жане, Е. Дюркгейм, Т. Тард.

Тема 9. Становлення та розвиток основних психологічних шкіл

Методологічна криза психології. Відокремлення трьох провідних напрямків психології: біхевіоризму, гештальтпсихології, глибинної психології.

Загальна характеристика біхевіоризму. Теорія Е. Торндайка: експериментальне дослідження умов та динаміки навчання. Метод навчання – спроби та помилки. Методологія концепції: Д. Уотсон. Предмет вивчення психології – поведінка. Теорія Д. Уотсона: вивчення поведінки, аналіз її

формування. Теорія соціально навчання. Б. Скіннер та Е. Толмен: розробка методів цілеспрямованого навчання, корекція поведінки. Д. Роттер: “локус контролю”. А. Бандура: поняття побічного підкріплення, корекція девіантної поведінки.

Загальна характеристика гештальтпсихології. Загальні поняття: психічне поле, ізоморфізм, феноменологія, інсайт. М. Вертгеймер, К. Коффка, В. Келер: вивчення законів та розвитку сприймання і мислення. Теорія особистості і груп К. Левіна: вивчення структури та якостей особистості, рівні регуляції поведінки, групова диференціація, види лідерства.

Загальна характеристика глибинної психології. Методологічні засади. З. Фрейд: структура особистості (Єго, Супер-Єго, Ід), рухомі сили розвитку особистості (несвідомі потяги життя й смерті), основні механізми розвитку та захисту (ідентифікація, раціоналізація, проєкція, сублімація, витиснення, регресія). Аналітична психологія К.Г. Юнга: структура особистості (колективне несвідоме, індивідуальне несвідоме, свідомість). Типологія особистості. Архетипи індивідуальної психіки. Індивідуальна психологія А. Адлера. Типологія – формування індивідуального стилю життя. Компенсація та почуття єдності. Модифікація глибинної психології.

Тема 10. Поява нових напрямів психології друга половина ХХ ст.

Гуманістична психологія. Г. Олпорт: основні та інструментальні риси особистості. А. Маслоу: ієрархія потреб. Самоактуалізація. К. Роджерс: “Я-концепція”, особистісно-орієнтована терапія.

Генетична психологія. Ж. Піаже: етапи психічного розвитку, вивчення розвитку інтелекту. Л. Кольберг: теорія розвитку моральності у дітей.

Когнітивна психологія. Д. Міллер, У. Найссер: основні положення когнітивної психології, розробка нових методів вивчення пізнавальної сфери людини.

Тема 11. Розвиток психології у ХІХ-ХХ ст.

Зародження психології: тенденції розвитку. Виникнення та розвиток експериментальної психології. І.М. Сеченов: нова трактовка психічного акту. Об’єктивність психології. Виникнення перших психологічних лабораторій. О.Ф. Лазурський: вивчення індивідуальних властивостей. Г.І. Челпанов: принцип активності поведінки. Орієнтований рефлекс. Рефлексологія: І.П. Павлов, В.М. Бехтерев. Н. Грот – емоційний тон відчуттів. О.О. Ухтомський про доміную.

Концепція К.Д. Кавеліна як нова тенденція в психології ХІХ ст. Проблема моралі, історико-психологічні дослідження психіки. Аналіз психічного та морального у концепції О. Потебні. Дослідження ролі мови у розвитку людини.

Поява філософсько-релігійних трактувань психіки. Концепції В. Соловйова, Л. Лопатіна, Н. Лоського, С. Франкла.

Психологія в 20-40 роках ХХ ст. П.П. Блонський: психологія розвитку дитини. статеве виховання підлітків. Л.С. Виготський: теорія вищих психічних функцій. Поняття “зона найближчого розвитку”. Проблема обдарованості. Виховання “важких дітей”. Значення досягнень Л.С. Виготського.

Розвиток психології другої половини ХХ ст. Принцип діяльності в психології. С.Л. Рубінштейн: єдність свідомості та діяльності. О.М. Леонт'єв: структура діяльності. А.Р. Лурія: культурно-історична теорія. Вплив афектів на стресові ситуації. Нейропсихологія. О.О. Смирнов: теорія запам'ятовування. Б.Н. Теплов: дослідження сприйняття, проблеми індивідуальних відмінностей. О.В. Запорожець: розвиток сприйняття та мислення, процес формування емоцій й почуттів у дитини. Л.О. Венгер: розвиток мислення, вправи для дошкільників для розвитку логічного мислення. П.Я. Гальперін: теорія поетапного формування розумових дій. В.В. Давидов: зміст та будова навчальної діяльності, її зв'язок з розвитком свідомості, особистості та здібностями дитини. Д.Б. Ельконін: проблеми гри дошкільника, періодизація психічного розвитку. Л.І. Божович: процес формування особистості дітей. М.І. Лісіна: розвиток спілкування.

Тема 12. Становлення та розвиток психології на Україні

Виникнення та розвиток психології у ХVІІ ст. К. Сокович, І. Гізель, С.І. Яворський.

Подальший розвиток психології ХVІІІ ст. Погляди Ф. Прокоповича, С. Кулябки, Г.С. Сковороди, Я.П. Козельського, М.П. Драгоманов, І.О. Сікорський, М.М. Ланге – створення першої психологічної лабораторії на Україні.

Розвиток психології в ХІХ першій половині ХХ ст. М.О. Максимович, П.Д. Юркевич, В.І. Вернадський – перший президент АН України, І.П. Соколянський – питання навчання та виховання дітей, які мають психофізіологічні порушення. Рефлексологія П.Р. Чамати. Г.С. Костюк.

Сучасні проблеми вітчизняної психології: Г.О. Балл, М.Й. Боришевський, І.Д. Бех, С.Д. Максименко, В.О. Моляко, М.Л. Смульсон, В.К. Демиденко, О.В. Скрипченко, Н.В. Чепелева, Т.С. Яценко, Ю.О. Приходько, В.Г. Панок та інші.

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Тема 1. Психологія як наука та сфера її практичного застосування

Психологія: значимість, можливості, сфери застосування. Джерела знань про психологію. Історичні віхи розвитку психології. Предмет та завдання психології як науки. Життєва і наукова психологія. Академічна та практична психологія: відмінності та взаємозв'язок

Тема 2. Зміст підготовки практичного психолога.

Вимоги до особистості практичного психолога. Професійно важливі якості особистості практикуючого психолога. Характеристика етапів професійного відбору. Рівні підготовки практикуючого психолога. Необхідність особистісної підготовки. Важливість професійної інтуїції у структурі особистості фахівця. Спеціалізації у процесі підготовки практикуючих психологів. Психологічні типи психологів: дослідник, консультант, психотерапевт, викладач, ведучий тренінгів, теоретик, змішані типи.

Тема 3. Особистість практичного психолога

Критерії професійної придатності практичного психолога. Модель особистості практичного психолога. Вміння спілкуватися з клієнтом – стрижнева спеціальна здібність практикуючого психолога. Шляхи саморозвитку та самовдосконалення психолога.

Тема 4. Основні види діяльності практичного психолога.

Зміст психологічної просвіти в школі, її завдання. Рівні психопрофілактичної роботи. Завдання та зміст профілактики. Психолого-педагогічний консиліум як метод психопрофілактики. Поняття про психодіагностику, її основні принципи. Професійно–етичні аспекти психодіагностики, вимоги до них. Класифікація психодіагностичних методів. Основні принципи та напрями психокорекційної роботи. Предмет консультативної психології. Принципи психологічного консультування, його завдання та специфіка. Види психологічного консультування. Характеристика діяльності психолога на різних етапах консультування.

Тема 5. Особливості діяльності психолога в різних галузях.

Практичний психолог в освіті. Практичний психолог в медицині. Практичний психолог в політиці. Практичний психолог в спорті. Робота психолога в рекламі. Військовий психолог. Психолог на підприємстві. Приватна практика, консультування.

Тема 6. Морально-етичні принципи діяльності практичного психолога.

Поняття про професійний етичний кодекс практичного психолога. Необхідність його використання в психологічній службі. Джерела норм і правил, що входять до етичного кодексу практичного психолога. Основні принципи етичного кодексу практичного психолога. Етичні «спокуси», проблеми психолога.

Тема 7. Кваліфікаційні вимоги, права й обов'язки практичного психолога

Кваліфікаційні характеристики практичного психолога та вимоги до нього. Загальне і специфічне в цих вимогах. Обов'язки практичного психолога, його права. Форми реалізації і способи юридичного, соціального та морального захисту цих прав. Питання, що виникають в роботі психолога, шляхи їх вирішення.

3. ПИТАННЯ

3.1. Орієнтовні питання з курсу «Загальна психологія»

1. Дати визначення психології як науки, окреслити етапи її розвитку. Показати її міждисциплінарні зв'язки та значення в реаліях сьогодення.
2. Проаналізувати принципи і методи психологічної науки та продемонструвати будь-який метод на прикладі.
3. Розкрити сутність поняття про психіку, її функції (навести приклади), форми прояву (навести приклади), стадії розвитку.
4. Розкрити сутність свідомості, її ознаки та структуру.
5. Розкрити структуру діяльності на конкретному прикладі.
6. Описати на прикладі етапи формування навички, її взаємодію з існуючими навичками людини.
7. Розкрити поняття: людина, індивід, особистість, індивідуальність.
8. Описати структуру особистості за К. Платоновим, З. Фрейдом.
9. Визначити провідні захисні механізми, розкрийте їх сутність, наведіть приклади описаних захисних механізмів або з власного життя, або відомих людей, кіногероїв.
10. Надати визначення поняттю «самосвідомість» та «Я-концепція» особистості. Визначити структуру феноменів.
11. Розкрити поняття «спрямованість». Розкрити її форми прояву на прикладах.
12. Охарактеризувати індивідуально-типологічну сферу особистості (темперамент, характер, здібності).
13. Охарактеризувати пізнавальну сферу особистості (увага, відчуття, сприймання, пам'ять, мислення, уява).
14. Охарактеризувати емоційну сферу особистості (емоції, почуття).
15. Охарактеризувати вольову сферу особистості.

3.2. Орієнтовні питання з курсу «Історія психології»

1. Розкрити предмет, завдання історії психології, місце в системі наук.
2. Охарактеризувати етапи розвитку психології як науки.
3. Розкрити особливості розвитку філософсько-психологічних поглядів у епоху Античності (Мілетська, Елейська школи, Геракліт, Демокрит).
4. Визначити психологічні погляди Сократа, Платона, Аристотеля.
5. Надати загальну характеристику розвитку психології у Середньовіччі.
6. Розкрити внесок італійських й іспанських вчених у розвиток психології в епоху Відродження
7. Надати загальну характеристику розвитку психологічних знань у епоху Нового часу (психологічні погляди представників емпіризму, раціоналізму, сенсуалізму).
8. Надати загальну характеристику розвитку психологічної думки у епоху Просвітництва (XVIII ст.): французька і німецька психологія.

9. Охарактеризувати особливості зародження і розвитку асоціативної психології.
10. Розкрити специфіку психологічних шкіл XIX ст. (структуралізм, функціоналізм, французька, Вюрцбургська, описова школи).
11. Охарактеризувати природно-наукові передумови становлення психології як самостійної галузі знань та здобутки у перших експериментальних галузях психології.
12. Розкрити особливості становлення на розвитку основних психологічних шкіл початку XX ст.: біхевіоризм, гештальтпсихологія, глибинна психологія
13. Розкрити особливості становлення на розвитку основних психологічних шкіл другої половини XX ст.: гуманістична, когнітивна психологія.
14. Охарактеризувати специфіку розвитку психології на початку XX століття (І.П. Павлов, В.М Бехтерев, О.О. Ухтомський, Л.С. Виготський, О.М. Леонтьєв, С.Л. Рубінштейн, О.Р. Лурія, О.О. Смирнов, Б.Н. Теплов, О.В. Запорожець, П.Я. Гальперін, Д.Б. Ельконін, Л.І. Божович, М.І. Лісіна та інші)
15. Визначити сучасну проблематику досліджень провідних українських психологів.

3.3. Орієнтовні питання з курсу «Вступ до спеціальності»

1. Надати порівняння життєвої і наукової психології.
2. Висвітлити рівні підготовки психолога.
3. Розкрити необхідність особистісної підготовки психолога.
4. Визначити спеціалізації у процесі підготовки психологів.
5. Пояснити критерії професійної придатності практичного психолога.
6. Проаналізувати модель особистості практичного психолога.
7. Розкрити на прикладах важливість ефективного спілкування у професійній діяльності психолога.
8. Розкрити сутність основних видів діяльності психолога: психодіагностика.
9. Розкрити сутність основних видів діяльності психолога: консультування та психокорекція.
10. Розкрити сутність основних видів діяльності психолога: психологічна просвіта, профілактика і соціально-психологічна реабілітація.
11. Розкрити специфіку роботи психолога у закладах освіти.
12. Розкрити специфіку роботи психолога у правоохоронних органах, військових частинах та МНС.
13. Розкрити специфіку роботи психолога у компаніях, малих підприємствах та бізнес-структурах.
14. Охарактеризувати основні принципи Етичного кодексу психолога. Продемонструвати їх застосування на прикладах.
15. Визначити типові труднощі в роботі спеціаліста-психолога. Навести приклади.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Фаховий вступний іспит для осіб, які претендують на зарахування за ступенем магістра, оцінюється за 200-бальною шкалою :

– 190-200 балів – вступник виявляє особливі здібності, вміє самостійно здобувати знання, знаходити та опрацьовувати необхідний матеріал, використовувати набуті компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументувати відповіді, самостійно розкривати власні обдарування і нахили;

– 180-189 балів – вступник вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна;

– 160-179 балів – вступник вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок;

– 140-159 балів – вступник відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; виправляє помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;

– 120-139 балів – вступник володіє теоретичним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні (обсяг набутих компетентностей вступника відповідає мінімальним критеріям);

– 100-119 балів – вступник володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину теоретичного матеріалу (до 20 %);

– 0-99 балів – вступник володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

До участі в конкурсному відборі не допускається вступник, який продемонстрував незнання значної частини програмного матеріалу, допускав суттєві помилки при визначенні понять і отримав 0-99 балів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

Список рекомендованої літератури з курсу «Загальна психологія»

1. Буняк Н. А. Загальна психологія: лекції. Тернопіль : Вид-во ТНТУ ім. І. Пулюя, 2017. 300 с.
<https://core.ac.uk/download/pdf/161835248.pdf>
2. Васянович Г. П. Основи психології : навчальний посібник. Київ : Педагогічна думка , 2012. 114 с.
<https://lib.iitta.gov.ua/9961/1/%D0%92%D0%B0%D1%81%D1%8F%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87%20%282%29.pdf>
3. Власенко Ю. К. Методичні рекомендації для вивчення дисципліни «Психологія» для студентів денної форми навчання. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2017. 51 с.
http://elibrary.donnuet.edu.ua/1989/1/MR_Psichology_Vlasenko.pdf
4. Дуткевич Т. В. Загальна психологія. Теоретичний курс : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 388 с.
<https://files.znu.edu.ua/files/TSUL/0041000.pdf>
5. Колобич О. П. Загальна психологія : навчально-методичний посібник. Львів, 2018. 172 с.
<https://pedcollege.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/09/%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA-2018-%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B1%D0%B8%D1%87-%D0%A07.pdf>
6. Москалець В. П. Загальна психологія : підручник. Київ : Ліра, 2020. 564 с.
<https://lira-k.com.ua/preview/12628.pdf>
7. Психологія (загальна та вікова) : навчальний посібник / Уклад. А. В. Аханова. Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2021. 192 с.
<http://lpc-dspace.org.ua/bitstream/123456789/472/3/%d0%9d%d0%b0%d0%b2%d1%87%d0%b0%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d0%b8%d0%b9%20%d0%bf%d0%be%d1%81%d1%96%d0%b1%d0%bd%d0%b8%d0%ba%20%d0%9f%d0%a1%d0%98%d0%a5%d0%9e%d0%9b%d0%9e%d0%93%d0%86%d0%af%202021.pdf>
8. Руденко Л. А. Основи психології та педагогіки : навчальний посібник. Львів : ЛДУ БЖД, 2020. 146 с

https://sci.ldubgd.edu.ua/bitstream/123456789/7295/1/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87_%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1_%D0%9E%D0%9F%D0%9F_%D0%A0%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE.pdf

Список рекомендованої літератури з курсу «Історія психології»

1. Євдокімова О. О. Історія психології : навчальний посібник. 2-е вид., допов. Харків : Константа, 2020. 320 с.
https://document.kdu.edu.ua/info_zab/053_439.pdf

2. Історія психології : курс лекцій : навчальний посібник / Уклад. Н. В. Гриньова. Умань : Візаві, 2012. 209 с.
<https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/173/1/%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%97.pdf>

3. Історія психології: від античності до початку ХХ століття : навчальний посібник / Авт.-уклад. О. П. Коханова. Київ : ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2016. 235 с.
https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/16139/1/O_Kokhanova_IP_IL.pdf

4. Ковальчук З. Я. Історія психології: курс лекцій для студентів спеціальностей «Психологія», «Практична психологія». Львів : ЛьвДУВС, 2013. 344 с.
<https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/851/1/%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%97%20%D1%87.2.pdf>

5. Токарева Н. М. Історія психології : від витоків до епохи Просвітництва : підручник для здобувачів освіти ступеня бакалавра освітньо-професійної програми 053 Психологія. Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2022. 384 с.
<https://elibrary.kdpu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6963>

Список рекомендованої літератури з курсу «Вступ до спеціальності»

1. Вступ до спеціальності : методичні рекомендації до курсу «Вступ до спеціальності» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 053 «Психологія» / Уклад. О. І. Кононенко, Л. В. Полещук. Одеса, 2023. 39 с.
https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/fpsr/navchalni_materialy/metodychne_zab_ezpechenya/053_bakalavr/mr_vstup_do_spetsialnosti.pdf

2. Дуткевич Т. В., Савицька О. В. Практична психологія. Вступ до спеціальності : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 256 с.

https://ipodp.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/03/Dutkevich_Savits_ka_Praktichna_psihologiya_2005.pdf

3. Іванова О. В., Москалюк Л. М., Корсун С. І. Психологія : вступ до спеціальності : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 184 с.

https://ppst.sumdu.edu.ua/images/pdf/Vstup_PL_Konspekt_Ivanova.pdf

4. Кузьо О. Основи психологічної практики : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 124 с.

https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/4400/3/%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82_%D0%9A%D0%A3%D0%97%D0%AC%D0%9E_26-04-22.pdf

5. Москальова А. С., Брюховецька О. В. Психологія. Вступ до спеціальності : навчально-методичний посібник. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. 216 с.
https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/psy%20_ctr.pdf

6. Приходько Ю. О. Практична психологія. Введення у професію. Київ : Каравела, 2010. 232 с.

http://library.kpi.kharkov.ua/files/new_postupleniya/praktichna_psihologia.pdf

7. Психологічна служба : підручник / За наук. ред. В. Г. Панка. Київ : Ніка-Центр, 2016. 362 с.

https://lib.iitta.gov.ua/705662/1/ps_sluzzba.pdf

Інтернет-ресурси

1. <https://library.bdpu.org.ua/> Бібліотека БДПУ

2. <http://www.nbuv.gov.ua/> Національна бібліотека імені В. І. Вернадського

3. <http://nplu.org/> Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого

4. <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe>

[C21COM=F&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB](https://lib.iitta.gov.ua/705662/1/ps_sluzzba.pdf)

Електронна

бібліотека

“УКРАЇНКА”

5. <https://zounb.zp.ua/> Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека

6. <https://kdket.lcloud.in.ua/ebook/224> Навчальна хмара. Електронні підручники.